

Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/cebed>

Founded: 2021

Available online, ISSN: 2822-3675

Publisher: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Metaphorical Opinions of Teacher Candidates on the Concept of "Classroom Management"

Nezahat Güçlü^{1,a,*}, Soner Doğan^{2,b}, Büşra Koç^{3,c}

¹Faculty of Education, Gazi University, Ankara, Türkiye

²Faculty of Education, Sivas Cumhuriyet University, Sivas, Türkiye

³Faculty of Education, Gazi University, Ankara, Türkiye

Research Article

*Corresponding author

Acknowledgment

*This study is a part of master's thesis

History

Received: 22/03/2022

Accepted: 19/07/2022

This paper was checked for plagiarism using iThenticate during the preview process and before publication.

Copyright © 2017 by Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal. All rights reserved.

ABSTRACT

Today, metaphor means creating a perception of thinking that embodies concepts that are similar to each other in general. At the same time, it directs the individual to think creatively, imagine and establish relationships between concepts. The fact that pre-service teachers from different branches produce metaphors about classroom management allows to approach the literature from a different perspective. This study was carried out in order to reveal the metaphorical views of teacher candidates about the concept of classroom management. In the method of the study, the phenomenology design was used as a qualitative research design. In the 2021-2022 academic year, 166 teacher candidates from different branches, studying in the 4th grade of Sivas Cumhuriyet University Faculty of Education, participated in the study. While analyzing the data in the study, descriptive analysis and content analysis methods were used. In the semi-structured interview form, "Classroom management ..... like this; because....." sentence was asked to be filled by the teacher candidates. As a result of the analysis of the data, 80 metaphors emerged. Metaphors are grouped under 9 different categories according to their common features. As a result, it was seen that pre-service teachers have creative, rich, cognitive and affective approaches about classroom management.

Keywords: Metaphor, class, classroom management, education faculty, teacher candidate

Öğretmen Adaylarının "Sınıf Yönetimi" Kavramına İlişkin Metaforik Görüşleri

Bilgi

#Bu çalışma yüksek lisans tezinin bir parçasıdır.
*Sorumlu yazar

Süreç

Geliş: 22/03/2022

Kabul: 19/07/2022

Bu çalışma ön inceleme sürecinde ve yayımlanmadan önce iThenticate yazılımı ile taranmıştır.

Copyright

This work is licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International License

Öz

Günümüzde metafor, genel olarak birbirine benzeyen kavramları somutlaştıran bir düşünme algısı oluşturma anlamına gelmektedir. Aynı zamanda bireyi yaratıcı düşünmeye, hayal etmeye ve kavramlar arasında ilişki kurmaya yönlendirmektedir. Farklı branşlardan oluşan öğretmen adaylarının sınıf yönetimi ile ilgili metafor üretmeleri, literatürü farklı bir açıdan ele almayı sağlamaktadır. Bu çalışma öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramına ilişkin metaforik görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır. Çalışmanın yönteminde nitel araştırma deseni olarak olgu bilim deseninden yararlanılmıştır. Yapılan çalışmaya 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi 4. sınıfta öğrenim gören farklı branştan 166 öğretmen adayı katılmıştır. Çalışmada verilerin analizi yapılırken betimsel analiz ve içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme formunda yer alan "Sınıf yönetimi ..... gibidir; çünkü....." cümlesinin öğretmen adayları tarafından doldurulması istenmiştir. Verilerin analizi sonucu 80 metafor ortaya çıkmıştır. Metaforlar ortak özelliklerine göre 9 ayrı kategori başlığı altında gruplandırılmıştır. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi hakkında yaratıcı, zengin, bilişsel ve duyuşsal yaklaşımlara sahip oldukları görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Metafor, sınıf, sınıf yönetimi, eğitim fakültesi, öğretmen adayı

^a nguculum@gmail.com ^b snr312@gmail.com ^c bsraakcc1@gmail.com ^d 0000-0001-5345-0003 ^e 0000-0003-2013-3348 ^f 0000-0002-0865-1591

How to Cite: Güçlü, N., Doğan, S., & Koç, B. (2022). Öğretmen adaylarının "sınıf yönetimi" kavramına ilişkin metaforik görüşleri. *Sivas Cumhuriyet University Educational Sciences Institute Journal*, 1(2), 60-71.

Giriş

Toplumların gelişmesini sağlayan en önemli faktörlerden biri eğitim sisteminin etkili bir şekilde işletilmesidir. Eğitim boyunca öğrenme ortamının beklenen etkiyi sağlayabilmesi için sınıf yönetimi önemli bir role sahiptir. Sınıf yönetimi öğrencilere öğrenme aktivitelerini etkili bir şekilde ortaya koyabilecekleri, istenilen kazanımları uygulamaya katabilecekleri ve eğitim aşamalarını sınıf ortamında sınıf kuralları ve ilkeleri çerçevesinde oluşturabilmektir (Aydın, 2007). Etkili sınıf yönetiminin hedefi; sadece yaşanan sorunlara etkin çözüm oluşturmak değil, ortaya çıkabilecek sorunların oluşmasını engellemektir (Kapusuzoğlu, 2004).

Sınıf yönetiminde en önemlisi, etkili bir eğitim sağlamak için öğrenmeye yardımcı ve öğrenmenin tüm sınıfın katılımı ile en üst seviyede oluşmasını sağlayan sağlıklı öğrenme ortamları oluşturmaktır (Turhan ve Yaraş, 2013). Başka bir ifadeyle Sınıf yönetimi, eğitim yönetimi için ilk ve temel evreyi oluşturmaktadır. Eğitim yönetiminin kaliteli olması, sınıf yönetiminin etkili olmasına ve kalitesine bağlıdır (Korkut ve Babaoğlu, 2010). Bu konuda değer kazandırmak adına eğitim sisteminde yeni öğretim yaklaşımları, yöntem ve teknikleri ortaya çıkmış ve birçok araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırmaların önemli bir kısmında “metafor” çalışmaları yer almaktadır.

Metaforlar belirli bir durumun yapısı, içeriği ve anlamı hakkında ek bilgi sağlar. Karşılaşılan iki durum arasında işlevsel bir benzerlik önerisi oluşturur, soyut bir düşünceyi somut hale getirir, bir durumun belirli bir kısmını vurgular, yeni ve bilinmeyen bir düşünceyi harmanlayarak somutlaştırır. Bu anlamda bir metafor bilişsel, duyuşsal ve davranışsal düzeyde etkin benzetmeler ortaya çıkarabilir (Sackmann, 1989, s. 465). Bir metaforda dilsel benzetme varsa üç durum öne çıkar. Bu durumlar Saban’ın (2004) verdiği bir örnekle şu şekilde ifade edilmektedir. Örneğin, ‘Pusulaya bir öğretmen gibidir’ ifadesinde pusulaya ait özellikler öğretmene yüklenir. Bu sayede, bir metaforla bağdaşım oluştururuz. Bu üç durum da öğretmen benzeyen, pusula benzetilen, yön bulduruculuk ise benzetilen şeyin bir özelliği olarak belirtilmektedir. Bununla birlikte bir metaforda, kavramın gerçek anlamı dışında kullanılması, benzetme amacı bulunması ve söylemin gerçek anlamında kullanılmasını sağlayan bir durumsallığın olması gerekmektedir (Yıldırım & Şimşek, 2005).

Günümüzde metaforlarla ilgili yapılan araştırmalar belli bir düzeyde artış göstermektedir. Bu alanda yapılan bazı araştırmalar; genellikle okul hakkındaki metaforlar olarak müdür, öğretmen ve öğrenci kavramlarından bahsedilebilir. Bunun yanı sıra bilgi hakkındaki metaforlar, eğitime ve öğretme hakkındaki metaforlar şeklinde sıralanabilir (Tortop, 2013, Saban, 2008, 2009). Açıkçası, okul ile ilgili kavramlar olan bilgi, okul, eğitim, öğretim, öğrenme, öğretmen gibi sınıf yönetimi ile benzer kavramların yer aldığı metaforları içeren uluslararası alan araştırmalarında birçok çalışma yer almasına rağmen, doğrudan sınıf yönetimi kavramını ele alan pek araştırma görülmemiştir. Dolayısıyla eğitimin büyük bir kısmının

gerçekleştiği ortamın sınıflar olması, verimli öğrenmenin gerçekleşme düzeyini önemli bir ölçüde etkilemektedir. Bu ortamların öğrenci yetiştirmede rol oynaması “sınıf yönetimi” ile ilgili nasıl bir tanımlama yapmaları konusunda ve bu kavramı betimleyebilmeleri konusunda bilgi arşivine ihtiyaç duymaktadırlar. Durum bu şekilde ele alındığında öğretmen adayları tarafından “sınıf yönetimi” ile ilgili geliştirilen metaforların incelenmesi ve araştırılması fazlasıyla önem taşımaktadır. Tartışılan bu bilgiler ışığında araştırmanın literatürde önemli bir alana katkıda bulunacağı düşünülmektedir.

Yapılan araştırmada "Sınıf Yönetimi" kavramına ilişkin farklı branştaki öğretmen adaylarının sahip olduğu algıları metaforlar aracılığıyla ortaya çıkarmak amaçlanmaktadır. Belirlenen amaç doğrultusunda aşağıda verilen sorular cevaplanmaya çalışılmıştır:

1) Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramına ilişkin belirttiği metaforlar (zihinsel imgeler) nelerdir?

2) Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramına ilişkin metaforları hangi kavramsal kategoriler altında toplanabilir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın deseni, evren ve örnekleme, veri toplama araçları, verilerin çözümlenmesi açıklanmıştır.

Araştırmanın Deseni

Yapılan araştırma nitel bir çalışmadır. Nitel araştırma desenlerinden olgu bilim deseninden yararlanılmıştır. Olgu bilim desenini yaşıntımız boyunca gerçekleşen deneyimler, olaylar, olgular, kavramlar ve tüm bunlar doğrultusunda kazanılan tecrübeler şeklinde tanımlamak mümkündür. Bu deseni kullanırken amaçlanan yaygın olguların meydana gelişini ve bu olgulara yüklenen anlamları açıklamayabilmektir. Bizlere tanıdık gelmeyen tam olarak açıklayamadığımız kavram ve olguları araştırmaya yardımcı olan çalışmalar için olgu bilim (fenomenoloji) uygun bir araştırma deseni olarak karşımıza çıkmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu doğrultuda öğrencilerin sınıf yönetimi kavramına ilişkin görüşleri ortaya çıkarılarak yorumlanmıştır.

Çalışma Grubu/Evren Örnekleme

Bu araştırmanın evrenini, 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi 4. sınıfta öğrenim gören 166 öğretmen adayı oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Yapılan araştırmada veriler toplanırken yarı yapılandırılmış görüşme formundan yararlanılmıştır. Hazırlanan görüşme formunda araştırmaya katılan 4. Sınıf öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramına ilişkin düşüncelerini belirlemek amacı ile metafor tanımı yapılmıştır. Yapılan tanım örneklendirilmiş ve öğretmen

adaylarına “Sınıf yönetimini bir imgeye benzetecek olsanız neye benzetirsiniz?” sorusu sorularak “Sınıf yönetimi ..... gibidir. Çünkü .....” boşluğunu tamamlamaları istenmiştir. Cümlelerin tamamlanmasıyla ortaya çıkan kavramlar yapılan araştırmada esas veri kaynağı olarak kullanılmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimsel analiz ve içerik analizinden faydalanılmıştır. İçerik analizi yaparken genel olarak toplanan verileri aktaracak kavramlara ulaşmaya çalışılır. Kavramlar arasında ilişki ağı oluşturulur. Betimsel analizde özet olarak elde edilen verilere, içerik analizinde derinlemesine bir işlem uygulanır ve farkına varılmayan temaların, söylemlerin, anlam gruplarının keşfine yol açabilir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Verilerin analizi üç adımda yapılmıştır. İlk olarak öğretmen adaylarının belirttiği metaforların betimsel analizi yapılarak tablo oluşturulmuştur. Tablolarda öğrencilerin kendi tanımlarına göre kullandıkları metaforlar yer almıştır. Bu metaforların kategorileri ve her kategoride metafor kullanma sıklıkları verilmiştir. İkinci adımda, metaforun oluşum şekli ve metaforun konusu arasındaki ilişki bakımından detaylı bir araştırma yapılarak ayıklama yapılmıştır. Bu aşamada yazılan metaforlara yönelik mantık dışı olan, boşlukları eksik dolmuş olan, herhangi mantıklı bir gerekçenin yer almadığı ve sınıf yönetimi alanında anlam bakımından katkısı olmayacağı düşünülen cevaplar çıkarılmıştır. Son adımda, ayıklama işlemi tamamlandıktan sonra içerik analizi yapılarak ortak özellikleri olan metaforlar kavramsal kategori başlıkları altında toplanmıştır. Ardından metaforlar kendi kategorilerinde değerlendirilmiştir.

Geçerlik ve Güvenirlik

Bir araştırmada geçerlik ve güvenilirlik, araştırmacının sonuçlarının sağlanması için gereken iki önemli kriter olarak belirtilmektedir. Araştırmanın geçerliğini saptamak için verilerin ayrıntılı raporu ve elde edilen verilere nasıl ulaşıldığı önemlidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu araştırmada geçerliği sağlamak adına toplanan verilerin analizi detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Elde edilen veriler öğrencilerin metaforla ilgili yazılı olarak belirttikleri ifadeler ile sağlanmıştır. Verilerin analizi gerçekleştirildikten sonra metaforlar araştırmacılar tarafından kavramsal kategorilere ayrılmıştır. Yapılan ayıklama sonrasında araştırmacılar ortaya çıkan kategorileri karşılaştırmak amacıyla bir araya gelmişlerdir. Bununla birlikte elde edilen metaforların ilgili kategoriye uygun olup olmadığını belirlemek için farklı bir uzman tarafından da kavramsal kategorilerin analizi yapılmıştır. Daha sonra uzman ve araştırmacıların oluşturduğu kavramsal kategoriler karşılaştırılmıştır. Karşılaştırmalarda Miles & Huberman'ın (1994) görüş birliği ve görüş ayrılığı formülü kullanılarak araştırmacının güvenilirliği saptanmak istenmiştir. Bu formüle göre güvenilirlik oranının en az %90 oranında olması gerektiği belirtilmiştir. Araştırmada formül (Aynı karar sayısı/Aynı ve farklı kararların toplamı) kullanılarak yapılan hesaplama sonucu yaklaşık olarak %93 oranında güvenilirlik sağlandığı görülmüştür.

Bulgular

Bu başlık altında öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramına ilişkin geliştirmiş olduğu metaforlar, geliştirilen metaforların ilişkili olduğu kategoriler içinde değerlendirilmesi ve ilişkili metaforlar ile ilgili belirtilen görüşler yer almaktadır.

Tablo 1. Öğretmen Adaylarının Sınıf Yönetimi Kavramına Yönelik Geliştirdikleri Metaforlar

Kategoriler	F
Metaforlar	
Hiyerarşi, Uyum ve Çok Yönlü Düşünme Gerektiren Bir Unsur Olarak	
Orkestra yönetimi	35
Ülke yönetimi	8
Arı kovani	4
Oyun kurmak	4
Yemek pişirmek	2
Şirket yönetimi	2
Dişli çark	2
Dünya yönetimi	2
Ordu yönetimi	1
Osmanlı yönetimi	1
Atölye yönetimi	1
Hücre yönetimi	1
Fabrika yönetimi	1
Trafik	1
Cumhurbaşkanı	1
Editörlük	1
Tabur	1
Matematik	1
Sözel mantık	1

Araba sürmek	1
Yapboz	1
Düzenleyici, Yol Gösterici ve Denetleyici Bir Unsur Olarak	
Levha	3
Şef	2
Kaptan	2
Nota	2
Kitap	2
Hakem	2
Cetvel	2
Işık	2
Rehber	1
Kılavuz	1
Tecrübe	1
İlaç	1
Direksiyon	1
Pusulâ	1
Doğa ve Canlı Unsuru Olarak	
Çiçek	7
Kuş	3
Bukalemun	2
Ağaç	2
Karınca	1
Bahçe	1
Tarla	1
Akarsu	1
Orman	1
Deniz	1
Yansıtıcı Bir Unsur Olarak	
Tiyatro	3
Dans	1
Standup	1
Müzik	1
Resim	1
Eğlence programı	1
Kara kutu	1
Bebek ağlaması	1
Gökkuşuğu	1
Dengede Tutan Bir Unsur Olarak	
Kolon	2
Yapıtaşı	2
Ev temeli	1
Terazi	1
Arabulucu	1
Protez bacak	1
Ağaç kökü	1
Zorunlu Bir Unsur Olarak	
Yaşam	1
Su	1
İhtiyaç	1
Zaman	1
Ekosistem	1
Organ	1
Atardamar	1
Koruyucu Olan ve Kollanan Bir Unsur Olarak	
Aile	5
Anne-baba	4
Çocuk	2
Yuva	1

Kahraman	1
Araç Unsuru Olarak	
Gemi	2
Tren	1
Otobüs	1
Merdiven	1
Ürün Veren Bir Unsur Olarak	
Bahçıvan	4
Marangoz	1
Aşçı	1
Toplam	166

Tablo 1'e göre, öğretmen adaylarının "Sınıf yönetimi" kavramı ile ilgili olarak toplam 80 çeşit metafor geliştirdikleri ve bu metaforlar ile ilgili 166 görüşe yer verdikleri görülmektedir. Sınıf yönetimi kavramına yönelik öğretmen adaylarının ilk on sırada en fazla geliştirdikleri metaforlar; orkestra, ülke yönetimi, çiçek, aile, anne-baba, arı kovanı, bahçıvan, oyun kurma, levha ve tiyatro şeklinde sıralanmaktadır. Metaforlar geliştirilirken bir düzen içinde olduğu, belirli bir sırada hareket ettiği, birey ya da bireyleri

kontrol altına aldığı vb. görüşleri vurgulamasına dikkat edildiği görülmektedir. Buradan hareketle öğretmen adaylarının sınıf yönetimini en fazla orkestra metaforu ile bağdaştırdığı ifade edilmiştir. Öğretmen adayları tarafından sınıf yönetimi ile ilgili geliştirilen metaforların ortak özellikleri göz önüne alınarak oluşturulan kategori başlıklarına Tablo 2'de yer verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramına yönelik olarak geliştirdikleri metaforların kategorilere göre dağılımı

Kategoriler	Metafor Çeşidi (f)
Hiyerarşi, Uyum ve Çok Yönlü Düşünme Gerektiren Bir Unsur Olarak	21
Düzenleyici, Yol Gösterici ve Denetleyici Bir Unsur Olarak	14
Doğa ve Canlı Unsuru Olarak	10
Yansıtıcı Bir Unsur Olarak	9
Dengede Tutan Bir Unsur Olarak	7
Zorunlu Bir Unsur Olarak	7
Koruyucu Olan ve Kollanan Bir Unsur Olarak	5
Araç Unsuru Olarak	4
Ürün Veren Bir Unsur Olarak	3
Toplam Metafor	80

Tablo 2'ye bakıldığında öğretmen adayları tarafından geliştirilen sınıf yönetimi kavramına ilişkin metaforlar ile dokuz farklı kategori başlığı oluşturulmuştur görülmüştür. Bu kategoriler başlık altında yer alan metafor sayılarına bakıldığında en fazla metaforu bulundurma bakımından "Hiyerarşi, uyum ve çok yönlü düşünme gerektiren bir unsur olarak sınıf yönetimi, düzenleyici, yol gösterici ve denetleyici bir unsur olarak sınıf yönetimi, doğa ve canlı unsuru olarak sınıf yönetimi, yansıtıcı bir unsur olarak sınıf yönetimi, dengede tutan bir unsur olarak sınıf yönetimi, zorunlu bir unsur olarak sınıf yönetimi, koruyucu olan ve kollanan bir unsur olarak sınıf yönetimi, araç unsuru olarak sınıf yönetimi ve ürün veren bir unsur olarak sınıf yönetimi" şeklinde sıralanmaktadır. Aşağıda bu kategorilerde bulunan metaforlardan bazılarını öğretmen adaylarının ifadelerinden alıntılar yapılarak yer verilmiştir:

Hiyerarşi, Uyum ve Çok Yönlü Düşünme Gerektiren Bir Unsur Olarak Sınıf Yönetimi Kategorisinde Yer Alan Metaforlar ve Açıklamalarına Ait Öğretmen Adaylarının Belirttiği Örnekler

Öğretmen adayları tarafından bu kategoride toplam 21 metafor, 72 görüş belirtilmiştir. Geliştirilen metaforlara ait örneklerden bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

"Sınıf yönetimi orkestra yönetmek gibidir. Çünkü...her enstrümandan çıkan farklı sesleri dengelemek ve ritimi sağlarken düzeni oturtmak gerekir. Sınıfta da her öğrenci farklıdır ve bu farklılığı öğretmen bir araya getirerek huzur sağlamalıdır." (ÖA14)

"Sınıf yönetimi ülke yönetimi gibidir. Çünkü sınıf yönetimi de ülke yönetimi de olması gerekenleri sıralar. Belli düzene sokar, kurallar ve sorumluluklar vardır." (ÖA9)

"Sınıf yönetim cumhurbaşkanı gibidir. Çünkü bir ülkenin başında onu yönetecek bir sistem olmazsa ülke diye bir kavramdan söz etmek mümkün olmaz. İnsanoğlu yaratılış nedeniyle kendini yönlendiren ve yöneten bir sisteme ihtiyaç duyar." (ÖA18)

"Sınıf yönetimi arı kovanındaki hiyerarşi gibidir. Çünkü arı kovanındaki arıların iş sorumluluğu,

öğrencilerin sınıftaki ve dersteki sorumluluğu ile aynı ehemmiyete sahiptir." (ÖA28)

"Sınıf yönetimi bir ülkeyi yönetmek gibidir. Çünkü aynı bir ülkede ki farklı insan tipleri kadar bir sınıftaki öğrencilerde de bireysel farklılıklar vardır. Öğretmenin yaptığı her davranış öğrencilerin geleceğini etkileyen bir unsurdur aynı cumhurbaşkanı gibi. Bu yüzden her davranışımızı bilinçli ve kontrollü yapmamız gerektiğini unutmamalıyız." (ÖA38)

"Sınıf yönetim bir oyun kurmak gibidir. Çünkü tıpkı bir oyunda olduğu gibi kuralları belirlidir, oyun içerisindeki her bir kişinin sorumluluk almasını gerektirir. Yeni davranışlar oluşturma etkinliğidir; düşüncelerini, duygularını kontrol etmelerini sağlar. En önemlisi bir oyunda olduğu gibi iletişim çok önemlidir; adaletli, güvenli ve rahat bir ortam yaratmak gerekir"(ÖA74)

"Sınıf yönetimi Osmanlının yönetimi gibidir. Çünkü her çocuk ayrı bir şahsiyet ayrı özellikler demektir. O dönemde içimizde barındırdığımız onlarca farklı dine ırka sahip insan gibidir sınıf bu yüzden sınıf yönetimini Osmanlı dönemi yönetimine benzettim." (ÖA48)

"Sınıf yönetimi Fabrika gibidir. Çünkü fabrikadaki her şey bir uyum içerisinde çalışır. Biri bile bozulsa yanlışlık yapsa fabrika durur çalışmaz. Sınıf yönetimini de fabrikaya benzetebiliriz. Sınıftaki her birey ancak birbirleriyle uyumlu olurlarsa ve aralarında bir sıkıntı anlaşmazlık çıkmazsa verimli olur." (ÖA58)

"Sınıf yönetimi editörlük gibidir. Çünkü hangi durumu iyileştireceğini bilir, sınıfın kullarını gözden geçirir ve en iyi uygun kulları öğrencilere hitap edeceğini karar verir, kulları, davranışları hatasız olduğundan emin oluşabilmeli için detaylı çalışır." (ÖA68)

"Sınıf yönetimi araba sürmek gibidir. Çünkü hem yola dikkat etmek zorundasınız hem arabanın birkaç bileşenden oluşan kullanımını yapmak zorundasınız, hem trafik kurallarına uymak zorundasınız bunların hepsini yerine getirirken ulaşmak istediğiniz hedefe varmak zorundasınız. Eğer birini eksik yaparsanız trafik kazası yapabilirsiniz, arabanıza zarar verebilirsiniz, yolunuzu kaybedebilir, hedefinize ulaşamaz veya geç ulaşabilirsiniz. Herkes araba kolayca kullanılabilir gözükebilir ama yukarıda saydığım aşamalardan birini eksik yaptığı anda olumsuz sonuçlarıyla karşılaşması an meselesidir. İşte sınıf yönetimi de böyle bir şeydir. Sınıfı yönetirken ki o ince çizgileri iyi ayarlayıp eğitim ve öğretimi en iyi şekilde aktarma amacına ulaşmak kolay değildir." (ÖA5)

"Sınıf yönetimi dişli çark mekanizması gibidir. Bilindiği üzere dişliler bir aradayken sağlıklı bir şekilde çalışabilirler. Çünkü dişlilerden bir tanesini bile dişli çark mekanizmasından çıkarırsak hareketi durdurmuş olur ve mekanizmayı bozmuş

oluruz. Öğrencilerimizden verim alabilmek için sınıfı yönetirken planlı çalışmalıyız ve her eylemimiz birbirini tamamlayabilmeli. Eksik yaptığımız şeyler olduğunda mekanizmayı bozmuş olacağız. Yani kaliteden ödün vereceğiz. Belki de öğrencilerimizin geleceğine olumsuz etkimiz olmuş olacak." (ÖA23)

"Sınıf yönetimi sözel mantık sorusu gibidir. Çünkü sınıf yönetimi hakkında öğretmenin bilgili olmasının yanı sıra sınıfta karşılaştığı durumlar ve izlemesi gereken yollar hakkında problem çözebilme, her ders alanında mantığını ön planda tutabilmesini, eleştirebilmesini, sorgulamasını ister. Sözel mantık soruları da çözlürken kişinin bilgisinin yanı sıra mantığını kullanmasını, eleştirebilmesini, problem çözebilmesini ve sorgulamasını gerektirir." (ÖA1)

"Sınıf yönetimi yapboz gibidir. Çünkü parçaları anlar ve doğru yerlere yerleştirirsen çözülür. Eğer yanlış parçaları üst üste yanlış yaparsan düzeltilemez bir hal alır." (ÖA3)

Düzenleyici, Yol Gösterici ve Denetleyici Bir Unsur Olarak Sınıf Yönetimi Kategorisinde Yer Alan Metaforlar ve Açıklamalarına Ait Öğretmen Adaylarının Belirttiği Örnekler

Öğretmen adayları tarafından bu kategoride toplam 14 metafor, 23 görüş belirtilmiştir. Geliştirilen metaforlara ait örneklerden bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

"Sınıf yönetimi levhalar gibidir. Çünkü levhalar bizlerin nereye gideceğini işaret eden çeşitli kurallı sembollerdir. Sınıf yönetimi de levhalar gibidir öğrencilerle beraber konulan kurallara uyararak onları doğru bir şekilde yönlendirerek öğrencilere rehberlik etmektir." (ÖA68)

"Sınıf yönetimi şeflik yapmak gibidir. Çünkü, sınıfta da yön verilmesi gereken birbirinden farklı bir sürü birey bulunur." (ÖA51)

"Sınıf yönetimi bir müzik eserinin notaları gibidir. Çünkü...nota atladığınızda o ahenk ve ses düzeninin de bir anlamı kalmayacaktır" (ÖA88)

"Sınıf yönetimi ilaç gibidir. Çünkü hastalığın düzelmesine yardımcı olur. Doğru şekilde kullanılırsa herkes için iyileşme ve sağlık olur ama yanlış şekilde alınırsa zehir etkisi yapar." (ÖA59)

"Sınıf yönetimi etrafa tutulan ışık gibidir. Çünkü çok fazla kullanırsanız gözleriniz kamaşır ve kaçmak istersiniz. Az kullanırsanız da karanlıkta kalır hareket edemezsiniz." (ÖA98)

"Sınıf yönetimi bir futbol maçını yöneten hakem gibidir. Çünkü sınıf yönetimdeki öğretmen nasıl bir sınıfın etkili bir öğretim için bazı değişkenleri iyi organize ederek kontrol altına alması gerekir. Bu sayede etkili bir sınıf yönetimi sağlamış olur, futbol maçlarındaki hakem de böyledir ortamın motivasyonunu, ortaya çıkan olumsuzlukları ortadan kaldırmak için gerekli çözüm yolları üretmek maçın etkili bir şekilde oynanmasını sağlar"(ÖA10)

"Sınıf yönetimi tecrübe gibidir. Çünkü sadece teorik bilgilerle yönünüzü asla bulamazsınız"(ÖA44)

Doğa ve Canlı Unsuru Olarak Sınıf Yönetimi Kategorisinde Yer Alan Metaforlar ve Açıklamalarına Ait Öğretmen Adaylarının Belirttiği Örnekler

Öğretmen adayları tarafından bu kategoride toplam 10 metafor, 20 görüş belirtilmiştir. Geliştirilen metaforlara ait örneklerden bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

"Sınıf yönetimi bir ağaç gibidir. Çünkü nasıl bir ağaç bakımıyla hava şartlarına göre iyi veya kötü meyve veriyorsa sınıf yönetimi de iyi bir ortam kurallar sevgi samimiyet güven olmadan verim sağlamaz." (ÖA41)

"Sınıf yönetimi bukalemun gibidir. Çünkü birçok değişkene sahiptir ve bu yüzden ortama göre şekillenmesi gerekir." (ÖA13)

"Sınıf yönetimi çiçek gibidir. Çünkü her bir öğrenci sevgi, ilgi ve şefkatle sulanmayı bekleyen ve iyi bir bakıma ihtiyaç duyan çiçeklerdir." (ÖA73)

"Sınıf yönetimi orman gibidir. Çünkü...Ormanda çeşit çeşit canlılar vardır ve bu orman her canlının ihtiyacını karşılamaktadır, sınıf yönetimi de bu şekilde olmalı farklı özellikte öğrencilerin eksiklerini gidermeye, onları geliştirmeye yönelik olmalıdır"(ÖA6)

"Sınıf yönetimi deniz gibidir. Çünkü denizde öğrenilecek çok fazla şey vardır ve denizde yaşayan canlılar birbirleriyle ve birbirleriyle ve ortamları uyum içinde yaşarlar"(ÖA82)

Yansıtıcı Bir Unsur Olarak Sınıf Yönetimi Kategorisinde Yer Alan Metaforlar ve Açıklamalarına Ait Öğretmen Adaylarının Belirttiği Örnekler

Öğretmen adayları tarafından bu kategoride toplam 9 metafor, 11 görüş belirtilmiştir. Geliştirilen metaforlara ait örneklerden bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

"Sınıf yönetimi bir tiyatro gibidir. Çünkü herkes kendine düşen rolü sahnede seyircilere yansıtır." (ÖA101)

"Sınıf yönetimi dans gibidir. Çünkü hissedilen duyguları yansıtan, belli bir düzende, atmosferde ve birbiriyle uyum içinde olması gereken hareketlerden oluşur." (ÖA111)

"Sınıf yönetimi resim yapmak gibidir. Çünkü renkleri ve çizimleri dengeli kullanırsak bir sanat eseri, renkleri ve çizimleri abartırsak veya az kullanırsak ya boş bir kâğıt olarak kalır veya karalama olarak adlandırılır." (ÖA91)

"Sınıf yönetimi standup gibidir. Çünkü öğrencilerin ders boyunca ilgilerini çekerek verilmek isteneni göstererek onları eğlendirerek derste tutmak gerekir." (ÖA49)

"Sınıf yönetimi eğlence programı gibidir. Çünkü bize Sanal ve gerçekliği çıplaklığıyla yansıtır. Sınıfta kaliteli ve keyifli zaman geçirmeyi öğretir." (ÖA52)

"Sınıf yönetimi bir bebeğin ağlaması gibidir. Çünkü o bebek ağlıyorsa bebeğin dünyasında ters giden bir şey vardır. Kendi iç dünyasını ağlayarak yansıtmak ister Aynı bu şekilde öğretmen de öğrencinin hayatında ters veya olumsuz giden şeyleri fark etmeli ve çözüme ulaştırmalıdır. Öğrencinin dünyasını aydınlatmalıdır. Onu doğru insana ulaştırmalıdır."(ÖA76)

"Sınıf yönetimi gökkuşağı gibidir. Çünkü öğrenciler, öğretmen, sınıf araçları, sınıf düzeni, sınıf kuralları vb. unsurları içinde barındıran çeşitliliği yansıtır"(ÖA67)

Dengede Tutan Bir Unsur Olarak Sınıf Yönetimi Kategorisinde Yer Alan Metaforlar ve Açıklamalarına Ait Öğretmen Adaylarının Belirttiği Örnekler

Öğretmen adayları tarafından bu kategoride toplam 7 metafor, 9 görüş belirtilmiştir. Geliştirilen metaforlara ait örneklerden bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

"Sınıf yönetimi eşit kollu teraziye konulan ağırlık gibidir. Çünkü eşit kollu terazide, yani sınıfta hangi taraf, hangi davranış, hangi tutum biraz farkla fazla gelirse sınıf dengesi bozulur. Sınıf yönetimi bu teraziyi dengeleyen, yani sınıf dengesini ve düzenini sağlayan ağırlıktır." (ÖA123)

"Sınıf yönetimi bir ağacın kökleri gibidir. Çünkü bir ağaç eğer köklerini kaybederse toprağa tutunamaz, gerekli mineralleri besinleri alamaz ve yok olmaya mahkumdur. Bir sınıfa gerçek anlamda sınıf denilebilmesi için sınıf yönetimi olması şarttır." (ÖA131)

"Sınıf yönetimi dolabımızdaki askılıklar gibidir. Çünkü içeride ne sorun olursa olsun sınıfı toparlar ve ayakta tutar." (ÖA127)

"Sınıf yönetimi bir evin kolonu gibidir. Çünkü sınıfın huzuru ve ayakta kalması için doğru sınıf yönetimi şarttır." (ÖA130)

"Sınıf yönetimi bir binanın kolonları gibidir. Çünkü bilindiği üzere bir bina için kolonları önemli unsurlardan biridir. Temel sağlam olması, binanın dış etkenlere karşı dayanıklı olması gibi birçok şey için oldukça önemlidir." (ÖA125)

"Sınıf yönetimi protez bacak gibidir. Çünkü onsuza denge sağlanamıyor fakat onunla da hep bir aksaklık oluyor hiçbir şey yerine tamı tamına oturmuyor." (ÖA121)

"Sınıf yönetimi evin temeli gibidir. Çünkü iyi yönetilmeyen bir sınıfta öğrenme gerçekleşmez." (ÖA128)

"Sınıf yönetimi arabulucu arkadaş gibidir. Çünkü eğitim öğretimin gerçekleşmesi için gerekli ortamı sağlar, ilişki bağını sağlamlaştırır. Gerisini öğretmen ve öğrenciye bırakır." (ÖA122)

Zorunlu Bir Unsur Olarak Sınıf Yönetimi Kategorisinde Yer Alan Metaforlar ve

Açıklamalarına Ait Öğretmen Adaylarının Belirttiği Örnekler

Öğretmen adayları tarafından bu kategoride toplam 7 metafor, 7 görüş belirtilmiştir. Geliştirilen metaforlara ait örneklerden bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

"Sınıf yönetimi yaşam gibidir. Çünkü nasıl yaşamda birtakım kurallar vardır ve biz bu kurallara uyarak hayatımızı devam ettiririz. İşte bu şekilde sınıf yönetiminin idare edilebilmesi için birtakım kurallara ihtiyaç vardır. Yaşam da kendimize hayaller, hedefler belirleriz. Bu hedefleri gerçekleştirmek için en iyi şekilde hayatımızı sürdürmeye gayret ederiz. Toplumda da düzeni bozan insanlar vardır. Aynı sınıf içerisinde olduğu gibi bu düzeni bozanlar bazen yazılı bazen de yazısız kurallar ile cezalandırılır. Sınıf yönetiminde ise dersin akışını bozan öğrencileri sınıfın düzeni sağlamak için oluşturan kurallarla uyarılır ve geri bildirimler verilir." (ÖA140)

"Sınıf yönetimi sınıfın en önemli organı gibidir. Çünkü sınıf yönetimi olmadan eğitim imkansızdır." (ÖA138)

"Sınıf yönetimi temel ihtiyaç gibidir. Çünkü sınıfın düzeni ve kalitesini sağlar." (ÖA132)

"Sınıf yönetimi zaman gibidir. Çünkü zaman olmasa bizim olmamızın bir anlamı olmaz. Aynı hayatımız gibi ne kadar etkili kullanırsak o derece başarı sağlayıp yaşantımızdan zevk alırız. Sınıf yönetimini de ne kadar kaliteli yaparsak öğretimde o kadar başarılı olur ve keyif alırız." (ÖA133)

"Sınıf yönetimi sınıfın atar damarındır gibidir. Çünkü sınıfta bir düzen otorite kural oluşturamazsanız o sınıfta kaliteli eğitim verilemez." (ÖA142)

"Sınıf yönetimi yaşamdaki su gibidir. Çünkü okul ortamında olmazsa olmazdır." (ÖA148)

Koruyucu Olan ve Kollanan Bir Unsur Olarak Sınıf Yönetimi Kategorisinde Yer Alan Metaforlar ve Açıklamalarına Ait Öğretmen Adaylarının Belirttiği Örnekler

Öğretmen adayları tarafından bu kategoride toplam 5 metafor, 13 görüş belirtilmiştir. Geliştirilen metaforlara ait örneklerden bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

"Sınıf yönetimi aile gibidir. Çünkü karşılıklı etkileşimin olduğu, herkesin önemsendiği, birbirinden farklı ilgi ve düşünceye sahip bireylerin olduğu, her bir ferdinin yönetimde az çok katkısı olmasıyla beraber asıl sözü geçen (lider) bir kişiyle beraber genel anlamda kuralların belirli olduğu bir ortamdır." (ÖA150)

"Sınıf yönetimi kuralları olan sıcak bir yuva gibidir. Çünkü eğitimin temel sistemi okullar iken eğitim ve öğretim etkinliklerinin gerçekleştiği işleme yerleri sınıflardır. Öğrenciler okulda geçirdikleri zamanlarının önemli kısmını bu işleme yeri olan sınıflarda geçirirler." (ÖA157)

"Sınıf yönetimi aile içindeki anne babanın rolü gibidir. Çünkü sınıfta da ailede de kurallar hep beraber konur ve ona göre hareket edilir. Sınıfta yönetim öğretmendeiyken aile içerisinde anne ve babadadır. Bu açıdan benzerlik göstermektedir. Sevgi ve saygı ortamı da birbirine benzerlik göstermektedir. Ana etken sınıfta öğretmen ailede anne baba olduğundan atılan adımlar, söylenen sözler ve yapılan davranışlar her zaman karşdakileri etkilemektedir. Dikkatli adım atılması gerekir." (ÖA149)

"Sınıf yönetimi bir kahraman/kurtarıcı gibidir. Çünkü ilerde karşımıza çıkacak olan kötü olaylardan bizi şimdiden koruyor ve kurtarıyor. Bizlere nasıl davranmamız gerektiği hakkında bilgi veriyor. Böyle bir ders olmasaydı belki de öğretmenlik yaptığımız sınıfta hiçbir otoritemiz kalmayacaktı." (ÖA100)

"Sınıf yönetimi evdeki çocuk gibidir. Çünkü çocuk evin olmazsa olmazıdır. Sınıf yönetimi de sınıfın olmazsa olmazlarından." (ÖA92)

"Sınıf yönetimi büyük bir aile gibidir. Çünkü birlikte ortak kararlar ve kurallar belirleyerek sevgi ve saygı üzerine kurulu bir ilişkiyi sürdürmeyi sağlayarak sorumluluklarımızın bilincinde olarak kaliteli ve keyifli zaman geçirmektir." (ÖA31)

Araç Unsuru Olarak Sınıf Yönetimi Kategorisinde Yer Alan Metaforlar ve Açıklamalarına Ait Öğretmen Adaylarının Belirttiği Örnekler

Öğretmen adayları tarafından bu kategoride toplam 4 metafor, 5 görüş belirtilmiştir. Geliştirilen metaforlara ait örneklerden bazılarına aşağıda yer verilmiştir:

"Sınıf bir gemi gibidir. Çünkü geminin bir yolu vardır ve bu yol sonucunda gideceği bir liman bulunur. Sınıfın da bir amacı vardır ve bu amaçlar sonucunda ulaşacağı amaçları bulunur. Gemi pusulasız varacağı limanı bulamaz ve amaçsızca sularda kaybolur. Sınıf ise yönetimsiz kalabalık bir topluluk olmaktan öteye geçemez. Sınıf yönetimi engin sularda boğuşmak yerine limanın önünü açar yani dosdoğru hedefe götürür." (ÖA29)

"Sınıf yönetim bir merdiven gibidir. Çünkü sınıf yönetimi, kapsamlı bir süreci içermektedir. Sınıf yönetimi sınıfın içerisindeki disiplin ve düzeni, dersin işleyiş süreçlerini, sınıf içi etkileşim ve iletişiminin düzenlenmesini, sınıf ortamının fiziksel düzeninin sağlanmasını, sınıf içindeki olumsuz öğrenci davranışlarının tespit edilmesi ve değiştirilmesinin sağlanması, sınıf kurallarının etkili biçimde uygulanmasını ve daha birçok şeyi kapsamaktadır. Tüm bu saydıklarımız uzun bir merdivenin her bir basamağını oluşturur. Bu basamaklar da başarılı oldukça merdivenimizin basamaklarını çıkar ve merdivende gelebileceğimiz en yüksek yere ulaşabiliriz." (ÖA107)

"Sınıf yönetimi otobüs kullanmak gibidir. Çünkü şoförün en ufak hatasında yolcular ve dış etkenler kolaylıkla etkilenir." (ÖA143)

Ürün Veren Bir Unsur Olarak Sınıf Yönetimi Kategorisinde Yer Alan Metaforlar ve Açıklamalarına Ait Öğretmen Adaylarının Belirttiği Örnekler

Öğretmen adayları tarafından bu kategoride toplam 3 metafor, 6 görüş belirtilmiştir. Geliştirilen metaforlara ait örneklerden bazılarını aşağıda yer verilmiştir:

"Sınıf yönetimi bir marangozun farklı odunlardan ne yapacağını bilerek yontarak ve işleyerek ürün çıkarılması gibidir. Çünkü Öğretmede sınıf ortamında öğrencinin ilgi ve yeteneklerine işler." (ÖA153)

"Sınıf yönetimi bahçıvanlık gibidir. Çünkü, bahçıvan nasıl bahçede çiçekleriyle ilgileniyorsa; öğretmede aynı şekilde sınıfta öğrencileri ilgilenir. Onların bilişsel, duyuşsal ve psikomotor gelişimleri için gereken her şeyi yapmaya hazırdır. Bahçıvan; bahçesinin güzel görünmesi için emek verir. Öğretmede, etkili bir öğrenme süreci için sınıf ortamını güzelleştirir. Bahçıvan; bahçesinin güzel görünmesini engelleyen, bahçesinin düzenini bozan solmuş çiçekleri, otları vb. temizler. Öğretmede, sınıfın düzenini bozan, öğrencilerin dikkatini dağıtacak durumları göz önüne alarak bunları ortadan kaldırır. Bahçıvan; eğer gerekli emeği verir ve özen gösterirse güzel bir bahçeye sahip olur, amacına ulaşır. Öğretmede, öğrencileri için gerekli özeni gösterir, ilgilenir, emek gösterirse güzel bir nesil yetiştirir ve amacına ulaşır." (ÖA159)

"Sınıf yönetimi iyi bir aşçı gibidir. Çünkü iyi bir aşçı yemeğin hangi sırayla nasıl bir düzen ve disiplinle yapılacağını iyi bilir. Hangi yemeği hangi sıcaklık seviyesinde pişireceğini ve pişireceği ürünü nasıl yapabileceğini ve şekil vereceğini hangi zamanda malzeme koyacağını çok iyi bilir. Sınıf yönetimi de bu yüzden belli aşamalar ve sıralarla yürütülmesi gereken bir yönetimdir. En ufak bir hata sınıf yönetiminde düzenin ve disiplinin bozulmasına sebep olur. Kısacası tadı tuzu kaçar." (ÖA162)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Sınıf yönetimiyle ilgili eğitim bilimleri alanında yapılan çalışmalar incelendiği zaman, birbirinden farklı tanımlara yer verildiği görülmektedir. Çünkü yapılan tanımlar farklı bakış açısına sahip bir felsefe oluşturmaktadır (Bayraktar, 2015). Günümüzde öğrenci merkezli sınıf yönetimi ön plana çıkmaktadır Sınıf yönetiminde amaç öğrencilere olumlu bir öğrenme ortamı sağlama, öğrencilerin kendilerini rahat bir şekilde ifade etmelerine ve kapasitelerini ortaya çıkarmaları fırsat oluşturma sürecidir (Korkut ve Babaoğlu, 2010). Sınıf yönetimi farklı olarak, sınıftaki akışın orkestra şeklinde yönetilmesi olarak tanımlanabilir. Yaşayarak öğrenmenin ivme kazandığı bir çerçevenin oluşması için gereken imkân ve sürecin,

öğrenme ikliminin düzenlenmesi, kuralların oluşturulması öğrenme için zamanının uygun kullanılması, öğrenciler tarafından uyum içinde olunması, sınıftaki tüm işleyişin ve bireylerin bir düzen içinde olmasıdır (Şentürk ve Oral, 2008). Başka bir deyişle sınıf yönetimi, yönetim alanındaki stratejilerin etkin olarak, aktif öğretimi kolaylaştırarak ve öğrenme iklimi oluşturarak devam etme sürecidir (Bayraktar, 2015). Bu araştırma, sınıf yönetimi kavramının çağrıştırdığı metaforların ortaya çıkarılması amacıyla yapılmıştır. Bu amaç doğrultusunda çalışmanın ortaya koyduğu sonuçlar aşağıda verilen şekildedir:

Yapılan çalışmada öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramına ilişkin toplam 80 metafor geliştirdikleri görülmüştür. Bu metaforların sınıflandırılması için toplam 166 görüş incelenmiştir. Geliştirilen metaforlar; bireyin sınırlarını aşarak yaratıcı düşünmesine, hayal kurmasına yardımcı olmaktadır. Ayrıca yaşadığı deneyimleri anlamlandırmasını ve benliğini yansıtmayı sağlamaktadır (Örücü, 2014). Kullanılan bu metaforların analizi yapıldığında, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramını birbirinden farklı metaforlar ve oluşturulan metaforlara yönelik yaklaşımlarla oluşturdukları belirlenmiştir.

Toplam 80 metafor arasından öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramına yönelik en fazla benzetilen metaforların orkestra, ülke yönetimi, çiçek, aile, anne-baba, arı kovani, bahçıvan, oyun kurma, levha ve tiyatro vb şeklinde sıralandığı görülmüştür. Tespit edilen bu kavramlarla Metaforların bilinmeyen bilinen betimlemeler ve yaşantı ile açıkladığı, karışık kavramları basit ve anlaşılır bir bütün olarak görmeyi sağladığı anlaşılmaktadır (Altun ve Apaydın, 2013). Bu metaforlar ve açıklamaları yoğun olarak öğretmenin belli bir düzen içinde ilerleme ve öğrencileri kontrol edebilme mekanizmasını vurgulamaktadırlar. Benzer şekilde bir kavramı çağrışım yapan başka bir kavramla ifade etme konusunda eğitim bilimleri alan yazında metaforlar yardımıyla benzer ve farklı konularda birçok çalışma (Dös,2010; Güveli, İpek ve Atasoy,2011; Fetah, Çelik ve Aktürk,2014; Aydın ve Sulak, 2015) yapıldığı görülmektedir.

Alan yazında farklı branşlardaki öğretmen adaylarının sınıf yönetimini bir bütün olarak metaforlar aracılığıyla yansıttığı kısıtlı araştırmalar bulunmaktadır. Bu araştırmaya benzer olarak Gürol (2019), tarafından uluslararası bir kongrede bildiri şeklinde sunulan program geliştirme dersi gören sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimine yönelik metaforları adında bir araştırma bulunmaktadır. Bu araştırma dışında sınıf yönetiminin bir parçası olan kavramların yer aldığı bazı araştırmaların olduğu görülmektedir.

Literatürde yer alan bir çalışmada Turhan ve Yaraş (2013), öğretmen ve öğrencilerin ayrı ayrı müdür, öğretmen, okul, sınıf düzeni ve kuralları, disiplin, ceza ve ödül kavramlarını hangi metaforlarla ilişkilendiklerini incelemiştir. Şahingöz (2021) ise branşı fen bilgisi olan öğretmen adaylarının sınıf yönetimine yönelik algılarını değerlendirilmesi üzerine bir çalışma yapmıştır. Diğer bir araştırmacı Çakmak'a (2021) göre alanları din olan

öğretmenlerin sınıfa yönelik ve sınıf yönetimleri üzerine algılarının metafor aracılığıyla ifade edilmesi de merak uyandırdığı için yapılmış çalışmalardan biridir. Bu araştırma ile öne çıkan metaforların analiz sonucu toplam 9 kategoride toplandığı tespit edilmiştir. Kategorilerin sınıf yönetimi algısının öğrenci tarafından oluşma biçimini yansıttığı söylenebilir. Bununla birlikte yapılan anlamlandırmanın sınıf yönetimi dersinin amacına yönelik olduğu görülmektedir. Dolayısıyla oluşan kategoriler içinde algılanma biçimi olarak en fazla metafor bulundurma açısından "Hiyerarşi ve çok yönlü düşünme gerektiren bir unsur olarak sınıf yönetimi, düzenleyici, yol gösterici ve denetleyici bir unsur olarak sınıf yönetimi, doğa ve canlı unsuru olarak sınıf yönetimi, yansıtıcı bir unsur olarak sınıf yönetimi, dengede tutan bir unsur olarak sınıf yönetimi, zorunlu bir unsur olarak sınıf yönetimi, koruyucu olan ve kullanılan bir unsur olarak sınıf yönetimi, araç unsuru olarak sınıf yönetimi ve ürün veren bir unsur olarak sınıf yönetimi" olarak sıralanmaktadır.

Öğretmen adaylarının da metaforlarını oluştururken Sınıf yönetiminin, içerisinde birçok unsuru barındıran çok boyutlu bir kavram olduğunu göz önünde bulundurduğu görülmektedir. Yokuş (2019), sınıf yönetiminin beş aşamadan oluştuğunu öne sürmüştür. Bu aşamaları; sınıf ortamının fiziksel kurgusu, ders planı ve programı, sınıf ilişkileri yaklaşımı, davranış kazanımları ve zaman kullanımına yönelik etkinlikler olarak belirtmektedir. Kısacası çalışmada yer alan öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramının uygulanma amacı, oluşan süreci ve ortaya çıkan sonuçları çerçevesinde metafor ürettiği görülmektedir. Bu durum öğretmen adaylarının sınıf yönetimi kavramı ile ilgili belirli düzeyde bilişsel düşünme becerisine sahip olduğunu göstermektedir.

Etkili sınıf yönetiminin sağlanmasının öğretmen adaylarının öncelikli amacı olduğu görülmüştür. Bu amacın gerçekleşmesi için sınıfta kural, düzen hiyerarşi ve uyum sağlamanın, her öğrenciyi bireysel farklılıklarıyla değerlendirmenin çok önemli olduğunu genel olarak ele aldıkları metaforlar aracılığıyla da belirtmişlerdir (orquestra, ülke yönetimi vb. metaforlarında olduğu gibi). Sınıf yönetimine yönelik vurgunun özellikle düzeni sağlamak

için disiplin kuralları üzerine olduğu öğretmen adayları tarafından ifade edilmiştir. Bu çalışmada da Uzun ve Paliç (2013) tarafından yapılan çalışmadaki gibi sınıf huzur verici, dinlendirici, tedavi edici, değişime yönlendirici bir ortama benzetilmiştir. Buna benzer şekilde iki çalışmada da sınıf üretim yapılan atölyeye, fabrikaya, tarlaya ve bahçeye benzetilmiştir. Sonuca ulaşmaya yardımcı olan temel veriyi öğrencinin oluşturduğu ve emek verilen bir süreç olduğu söylenmiştir. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının sınıf yönetimi hakkında yaratıcı, zengin, bilişsel ve duyuşsal yaklaşımlara sahip oldukları görülmüştür. Turhan ve Yarış'ın (2013) belirttiği gibi, sınıf yönetiminin temel amacı öğrenmeyi kolaylaştırmaktır. Lisans eğitiminde sınıf yönetimi dersini alan katılımcılarla gerçekleşen bu araştırma, öğretmen adaylarının sınıf yönetimini etkili olarak sağlamanın aşamalı ve planlı süreçlerden geçmesi gerektiği algısına sahip olduğunu göstermektedir.

Öneriler

Öneriler elde edilen sonuçlar doğrultusunda aşağıdaki şekilde belirtilebilir.

1. Çalışmada öğrencilerin sınıf yönetimi kavramına ilişkin büyük oranda olumlu metaforlar ürettikleri görülmüştür. Bu bağlamda, öğrencilerin derse ilişkin gelişim düzeylerini katkı sağlaması amacıyla, metafor çalışmalarının sınıf yönetimi derslerinde sınıf yönetimi kavramına ve sınıf yönetimi dersini oluşturan diğer alt başlıklarda ve kavramlarda kullanılması önerilebilir.
2. Bu çalışmaya öğretmen katılımı da sağlanarak elde edilen sonuçlar karşılaştırmalı şekilde analiz edilebilir.
3. Yapılan bu çalışma farklı veri toplama yöntemleri kullanılarak çeşitlendirilebilir.
4. Bu çalışma Cumhuriyet Üniversitesi eğitim fakültesi öğrencileri ile yapılmıştır. Dolayısıyla yapılan bu çalışma sınıf yönetimi algısının sınıf yönetimi dersinin amacına yönelik olup olmadığı konusunda daha fazla veri havuzu oluşturularak, farklı şehirlerden daha fazla katılımcının oluşturduğu yeni çalışmalar planlanarak "Sınıf yönetimi" kavramına yönelik daha fazla metafor elde edilebilir.

Kaynaklar

- Altun, S. A., & Apaydın, Ç. (2013). Kız ve erkek öğretmen adaylarının "eğitim" kavramına ilişkin metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 3(3), 329-354.
- Bozdoğan, A. E., Aydın, D., & Yıldırım, K. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2), 83-97.
- Büyükoztürk, Ş. ve diğerleri. (2010). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Çakmak, F. Din öğretimi alan öğretmenlerinin sınıf ve sınıf yönetimi algılarının metaforlar üzerinden incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, (52), 185-214.
- Fetah, E., Çelik, İ., & Aktürk, A. O. (2014). Ortaokul öğrencilerinin facebook algısı: bir metafor analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(2), 635-648.
- Gündüz, H. B. (2004). *Eğitim okul ve sınıf yönetimi*. Ş. Erçetin ve Ç. Özdemir (editörler) Sınıf Yönetimi içinde (s.3-32). Ankara: Asil Yayın Dağıtım.
- Güveli, E., İpek, A., Atasoy, E., & Güveli, H. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının matematik kavramına yönelik metafor algıları. *Turkish Journal of Computer and Mathematics Education (TURCOMAT)*, 2(2), 159-140.
- Kapusuzoğlu, Ş. (2004). İlköğretim düzeyinde sınıf yönetimi uygulamalarının öğrenci öğretmen görüşleri ve sınıf yönetimi profilleri açısından değerlendirilmesi. *13.Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*. Malatya.
- Korkut, K., & Babaoğlu, E. (2010). Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerisi. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(2), 146-156.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Örücü, D. (2014). Öğretmen adaylarının okul, okul yönetimi ve Türk eğitim sistemine yönelik metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 20(3), 327-358.

- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının "öğretmen" kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 131-155.
- Saban, A. (2008). *Okula ilişkin metaforlar*. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 55, 459-496.
- Saban, A. (2009). *Öğretmen Adaylarının Öğrenci Kavramına İlişkin Sahip Oldukları Zihinsel İmgeler*.
- Sackmann, S. (1989). The role of metaphors in organization transformation. *Human relations*, 42(6), 463-485.
- Şahingöz, S. (2021). Fen bilgisi öğretmen adaylarının sınıf yönetimine ilişkin bilişsel algılarının değerlendirilmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(1), 284-315.
- Şentürk, H., & Behçet, O. (2008). Türkiyede sınıf yönetimi ile ilgili yapılan bazı araştırmaların değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 1-13.
- Tortop, H. S. (2013). Öğretmen adaylarının üniversite hocası hakkındaki metaforları ve bir değerlendirme aracı olarak metafor. *Yükseköğretim ve bilim dergisi*, (2), 153-160.
- Turhan, M., & Yaraş, Z. (2013). Öğretmen ve öğrencilerin öğretmen, disiplin, müdür, sınıf kuralları, ödül ve ceza kavramlarına ilişkin metafor algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 129-145.
- Uzun, S., & Paliç, G. (2013). Sınıf öğretmenlerinin sınıf kavramına ilişkin sahip oldukları algıların metaforlar yardımıyla incelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(4), 245-260.
- Vatansever Bayraktar, H. (2015). Sınıf yönetiminde öğrenci motivasyonu ve motivasyonu etkileyen etmenler. *Electronic Turkish Studies*, 10(3).
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Summary

Introduction

Classroom management provides a healthy learning environment that helps learning to provide an effective education and ensures that learning occurs at the highest level with the participation of the whole class. In other words, classroom management constitutes the first and basic stage for educational management. The quality of education management depends on the effectiveness and quality of classroom management. The concept of metaphor increases the effectiveness of a study. Metaphors provide additional information about the structure, content and meaning of a particular situation. It creates a functional similarity suggestion between two situations encountered, makes an abstract thought concrete, emphasizes a certain part of a situation, and embodies a new and unknown thought by blending it. In this research, it is aimed to reveal the perceptions of teacher candidates in different branches regarding the concept of "Classroom Management" through metaphors.

Method

In this study, which is a qualitative research, the phenomenology design was used. The universe of this research consists of 166 teacher candidates studying in the 4th grade of Sivas Cumhuriyet University Faculty of Education in the 2021-2022 academic year. In this study,

data were collected with a semi-structured interview form. Descriptive analysis and content analysis were used in the analysis of the data. Data analysis was done in three steps. First, the table was created by making a descriptive analysis of the metaphors stated by the teacher candidates. The metaphors used by the students according to their own definitions are included in the tables. The categories of these metaphors and the frequency of using metaphors in each category are given. In the second step, a detailed research was carried out in terms of the relationship between the formation of the metaphor and the subject of the metaphor. At this stage, the answers that do not provide any logical basis for the metaphor written and that do not contribute to the understanding of the concept of classroom management were removed. In the last step, after the sorting process was completed, content analysis was performed and the metaphors with common features were gathered under conceptual category headings. Then, metaphors were evaluated in their own categories.

Finding

In the study, pre-service teachers developed a total of 80 metaphors related to the concept of classroom management, and they expressed a total of 166 opinions for this. Developed metaphors; It helps the individual to think creatively and dream by going beyond his limits. It also enables him to make sense of his experiences and reflect his self (Örücü, 2014). When these metaphors were analyzed, it was determined that pre-service teachers expressed the concept of classroom management with various metaphors and approaches belonging to these metaphors. Metaphors related to the concept of classroom management "Classroom management as an element that requires hierarchy, harmony and multi-dimensional thinking, classroom management as an organizing, guiding and controlling element, classroom management as a nature and living element, classroom management as a reflective element, a balancing factor. Classroom management as an element, classroom management as a compulsory element, classroom management as a protective and protected element, classroom management as a tool element, and classroom management as a product-yielding element are grouped under a total of nine categories. It is seen that the concept of management is mostly associated with the theme of "classroom management as an element that requires hierarchy, harmony and multidimensional thinking". Among a total of 80 metaphors, it has been determined that the metaphors that pre-service teachers have stated the most about the concept of classroom management are the ones they have stated as orchestra, country management, flowers, family, parents, beehives, gardeners, playmaking, plate and theater etc. With these identified concepts, it is understood that metaphors explain the unknown with known descriptions and experience, and enable to see complex concepts as a simple and understandable whole. These metaphors and their explanations heavily emphasize the mechanism of

the teacher to progress in a certain order and to control the students. Similarly, many studies on similar and different subjects with the help of metaphors in the field of educational sciences in expressing a concept with another evocative concept appears to have been done.

Result and Discussion

Pre-service teachers stated that their primary goal is to provide effective classroom management. At this point, they have stated in many metaphor explanations that it is very important to establish rules, order, hierarchy and harmony in the classroom, and to deal with each student with their individual differences (as in the metaphors of orchestra, country administration, etc.). Pre-service teachers stated that the emphasis on the concept of classroom management was on disciplinary rules to maintain order. In this study, as in the research conducted by Uzun and Paliç (2013), the classroom environment is likened to a therapeutic and shaping environment. Similarly, in both studies, the classroom was compared to a workshop, factory and garden. It has been said that the basic data is students and this process is a labor-intensive process. As a result, it was seen that pre-service teachers have creative, rich, cognitive and affective approaches about classroom management. As Turhan and Yaris (2013) stated, the main purpose of classroom management is to facilitate learning. This research, which was conducted with the participation of pre-service teachers who took the classroom management course, shows that pre-

service teachers have the perception that maintaining order in the classroom should go through very gradual and planned processes.

Pedagogical Implications

The following suggestions can be made in the direction of the determined results.

1. With the participation of teachers in this study, the results obtained can be analyzed comparatively.
2. This study can be done again by adding different data collection methods.
3. This study was conducted with Cumhuriyet University education faculty students. Therefore, more metaphors for the concept of "classroom management" can be obtained by planning new studies with more participants from different cities.

Araştırmanın Etik Taahhüt Metni

Yapılan bu çalışmada bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulduğu; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifatın yapılmadığı, karşılaşılabilecek tüm etik ihlallerde "Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi ve Editörünün" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğu sorumlu yazar tarafından taahhüt edilmiştir.